

PORADNIK BIBLIOTEKARZA

Nr 4

Kwiecień 1951

Rok III

APEL PIERWSZOMAJOWY

Koleżanki i koledzy!

W wielkim momencie dziejowym, gdy rozstrzygają się losy świata, sprawy pokoju i wojny, gdy rozpętanemu przez imperialistów wyścigowi zbrojeń Związek Radziecki i Kraje Demokracji Ludowej przeciwstawiają wyścig twórczej, konstruktywnej pracy — naród polski z klasą robotniczą na czele z każdym dniem potęguje swe siły, doskonalą swą działalność, jednoczy się w szeregach Frontu Narodowego do walki o pokój i socjalizm.

Socjalistyczne współzawodnictwo pracy ogarnia wszelkie dziedziny życia zbiorowego, usprawnia je, podnosi wydajność produkcji, wyzwala energię i talenty człowieka pracy, które system kapitalistyczny dławili i wyzyskiwał. Cały kraj obejmuje przed 1-majowym świętem klasy pracującej fala zobowiązań produkcyjnych, jako odpowiedź na zamachy imperialistów przeciw pokojowi, jako odzew na manifestowaną przez klasę pracującą krajów kapitalistycznych, mimo ucisku i terroru, wolę obrony pokoju.

Ruch współzawodnictwa pracy od wielu miesięcy ogarnia również i biblioteki polskie, staje się coraz poważniejszym czynnikiem doskonalenia ich działalności, rozwoju czytelnictwa, pogłębiania roli bibliotek w socjalistycznym wychowaniu, w upowszechnianiu naukowego światopoglądu marksistowskiego - leninowskiego. Jednakże ruch ten nie objął jeszcze ogółu bibliotekarzy i bibliotek, a osiągnięte już przez wielu kolegów dobre wyniki i zastosowane w różnych ośrodkach kraju nowe metody współzawodnictwa nie są powszechnie znane, nie wykorzystuje się ich do zachęcania opieszłych, do pouczenia nieumiejętnych.

Prezydium Zarządu Głównego Związku Bibliotekarzy i Archiwistów Polskich apeluje gorąco do ogółu bibliotekarzy polskich, aby nasilenie i usprawnienie współzawodnictwa pracy bibliotek stało się głównym punktem ich ambicji, aby zwiększyło do najwyższego stopnia wydajność naszego udziału w realizacji Planu 6-letniego i walce o pokój.

Zarządy Kół Związku i wszyscy jego członkowie winni dołożyć wszelkich starań, by indywidualne i zespołowe z o b o w i ą z a n i a p i e r w s z o m a j o w e podjęte w bibliotekach zostały wykonane terminowo i w sposób jak najbardziej doskonały, aby wyniki tych zobowiązań podano do publicznej wiadomości.

Dzień Pierwszy Maja i okres Tygodnia Oświaty winny stać się okazją do rozszerzenia zasięgu długofalowego współzawodnictwa bibliotek, do przystępowania do współzawodnictwa przez tych kolegów i te biblioteki, które dotychczas tego nie uczyniły.

Wszystkie komórki organizacyjne Związku powinny uczynić sprawę współzawodnictwa pracy bibliotek główną treścią swoich poczynań i korzystając z pomocy władz szkolnych i aparatu instruktorskiego bibliotek wojewódzkich stworzyć i utrzymywać w stałej aktywności wojewódzkie i powiatowe komisje współzawodnictwa pracy bibliotek.

Należy dołożyć wszelkich starań, by współzawodnictwo pracy bibliotek uzyskało poparcie partii, rad narodowych i organizacji masowych, by zainteresować nim szeroki ogół czytelników, gdyż jest to sprawa ogólna, dotycząca podniesienia poziomu kulturalnego i świadomości politycznej szerokich mas.

W okolicznościowych zobowiązaniach i we współzawodnictwie długofalowym należy podejmować prace konkretne, najbardziej użyteczne, prowadzące do usprawnienia działalności bibliotek, podniesienia liczby czytelników, objęcia czytelnictwem mas pracujących miast i wsi, przyciągania do bibliotek absolwentów kursów początkowego nauczania, wzmożenia czytelnictwa literatury wychowującej politycznie i kształcącej zawodowo.

Należy prowadzić stałą zorganizowaną wymianę doświadczeń ze współzawodnictwa pracy bibliotek na zebraniach związkowych, nara-

dach roboczych i w prasie. Należy stale przysyłać do Zarządu Głównego wszelkie materiały dotyczące organizacji współzawodnictwa pracy i jego wyników.

Redakcje pism związkowych winny stale informować ogół bibliotekarzy o przebiegu i stanie współzawodnictwa, analizować na swych łamach i przekazywać ogółowi doświadczenia kolegów z tego zakresu.

Zarząd Główny ZBiAP uzyskał zapewnienie Ministerstwa Oświaty, że aparat administracyjny Naczelnej Dyrekcji Bibliotek oraz aparat terenowy resortu Oświaty będzie służył wszelką potrzebną pomocą w organizowaniu współzawodnictwa pracy w bibliotekach. Jednakże inicjowanie i kierowanie współzawodnictwem pracy bibliotek, masowym ruchem, w którym wyraża się świadomy socjalny stosunek do wielkich zadań, jakie stawia przed nami Partia i Rząd, winny być zadaniem naszej organizacji, zwycięską próbą naszych sił.

Prezydium Zarządu Głównego ZBiAP.

DZIEŃ WALKI O POKÓJ I SOCJALIZM

Dzień 1 Maja, dzień międzynarodowej solidarności klasy robotniczej całego świata, jest dziś dla nas mobilizacją wszystkich twórczych sił narodu do walki o pokój, do walki o realizację Planu 6-letniego, w ramach szerokiego Frontu Narodowego. Dzień ten jest początkiem miesiąca poświęconego zagadnieniom oświaty i kultury, co wskazuje na ścisły ich związek ze sprawą walki o socjalizm.

„Walka o pokój i realizację Planu 6-letniego — stwierdził Prezydent Bierut — to główne dziś i najważniejsze sprawy, które decydują o zabezpieczeniu i utrwaleniu niepodległości naszego narodu, które decydują o sile, o bogactwie, o znaczeniu historycznym, o roli i przyszłości naszej Ojczyzny“.

Po sześciu latach istnienia Polski Ludowej mamy już poważny dorobek wydawniczy we wszystkich dziedzinach piśmiennictwa. Wzrasta i rozpowszechnia się czytelnictwo wśród szerokich mas ludności pracującej, trzymanej przed wojną w nędzy i ciemnocie.

Znaczenie biblioteki w wychowaniu socjalistycznym wciąż się pogłębia, książka pełni doniosłą rolę w budowie nowego ustroju.

Jakie książki bibliotekarz powinien upowszechniać wszelkimi dostępnymi mu środkami propagandy w związku ze świętem Oświaty, Książki i Prasy?

Na czoło wysuwają się te, które ostrzegają ludzkość przed nową wojną światową, demaskują politykę imperialistów, informują o światowym ruchu pokoju i jego celach; książki wszystkich postępowych pisarzy świata, którzy za pośrednictwem współczesnej literatury pięknej, przekazują szerokim masom wielkie idee społeczne — idee wolności, równości i przyjaźni miłujących pokój narodów świata.

Będziemy również upowszechniać książki omawiające Plan 6-letni i jego zadania we wszystkich gałęziach naszej gospodarki. Będziemy zaznajamiać czytelników z drogą, którą przebył Związek Radziecki budujący obecnie podwaliny komunizmu, z wysiłkami bratnich Demokracji, które podobnie jak my w walce i trudzie budują nowe życie. Będziemy służyć pomocą w szkoleniu zarówno politycznym jak i zawodowym, aby książki pomogły w ulepszeniu i usprawnieniu codziennej pracy.

Pamiętajmy, że dziś przodownikami walki o pokój są przede wszystkim przodownicy pracy, racjonalizatorzy, mistrzowie oszczędności, mistrzowie urodzaju.

Będziemy zapoznawać czytelników z naszym dziedzictwem kulturalnym, z którego dziś korzystamy, tworząc nową socjalistyczną kulturę, z dziedzictwem walki rewolucyjnej, będącej dla nas źródłem doświadczeń i siły.

Oto zadania, na które należy zwrócić szczególną uwagę.

W poprzednich numerach „Poradnika Bibliotekarza“ znajduje się szereg pozycji bibliograficznych, związanych z omawianymi tutaj zagadnieniami. Zwracamy uwagę na nr 4(7) — 1950. Obecnie podajemy niektóre pozycje z wydawnictw najnowszych.

Walka o pokój

BIERUT B. *Walka narodu polskiego o pokój i Plan 6-letni.*
MINC H. *Zadania gospodarcze na 1951 rok. Referaty i przemówienia*
wygł. na VI Plenum KC PZPR. W-wa 1951 s. 111.

Referat Prezydenta Bieruta omawia sytuację międzynarodową i wewnętrzną, w której odbywa się nasza praca nad budową podstaw socjalizmu, nad utrwaleniem pokoju światowego. Prezydent wyjaśnia potrzebę

mobilizacji wysiłku ogólnonarodowego we wszystkich dziedzinach naszej pracy i wskazuje na konieczność zorganizowania szerokiego frontu walki o pokój i Plan 6-letni. Vicepremier Minc rozwija szczegółowo w swym referacie zadania związane z realizacją Planu na rok 1951 — niezwykle ważny okres naszej gospodarki.

II Światowy Kongres Obrońców Pokoju. W-wa 1950 KiW s. 68.

Najważniejsze referaty i przemówienia wygłoszone w czasie obrad Kongresu, który odbył się w Warszawie w listopadzie 1950 roku oraz pełne teksty: Manifestu do Narodów Świata i Oświadzenia Kongresu do Organizacji Narodów Zjednoczonych.

Za Pokój i Ojczyznę. Pierwszy Polski Kongres Pokoju. W-wa 1950 KiW s. 41.

Zbiór najważniejszych przemówień i dokumentów z tego Kongresu.

II Wszeczhwiązkowa Konferencja Obrońców Pokoju. Moskwa 18 października 1950 r. W-wa 1950 KiW s. 45.

Zbiór najważniejszych przemówień i dokumentów.

Komuniści francuscy i włoscy w walce o pokój. W-wa 1950 KiW s. 258.

Książka zawiera przemówienia wygłoszone przez Thoreza i Marty'ego na XII Kongresie KPF (kwiecień 1950) oraz Togliatti'ego na Plenum KC KPW. Przemówienia dają obraz walki francuskiej i włoskiej klasy robotniczej o niepodległość narodową i pokój, pod przewodnictwem partii komunistycznej.

ERENBURG I. *W obronie pokoju.* W-wa 1950 „Prasa Wojskowa“ s. 229.

Zbiór 22 przemówień wygłoszonych na kongresach i zjazdach w obronie pokoju, które stanowią doskonały przykład właściwie pojętych obowiązków dzisiejszego pisarza postępowego.

ERENBURG I. *Notatki z pięciu krajów.* W-wa 1951 Min. Obrony Narodowej s. 56.

Wrażenia z pobytu w Belgii, Szwajcarii, Francji, Niemczech i Czechosłowacji. W reportażach tych autor zrywa maskę z oblicza zdradzieckiej burżuazji zmarszalizowanych krajów, zaprzędającej swój lud na rzecz amerykańskiego imperializmu oraz maluje żywy obraz dzisiejszej Czechosłowacji.

Walka o pokojowe Niemcy. W-wa 1951 KiW. s. 30.

Taki tytuł nosi pierwsza pozycja „Biblioteczki Agitatora Pokoju“ wydawanej przez Polski Komitet Obrońców Pokoju. Broszura zawiera bogaty materiał faktyczny podany prostym językiem. Ukazuje przyczyny i źródła agresywnej polityki imperialistów amerykańskich, którzy, drogą remi-

litaryzacji Trizonii, usiłują z Niemiec Zachodnich uczynić narzędzie trzeciej rzezi światowej. Zapoznaje również z konsekwentną pokojową polityką ZSRR, zmierzającą do przekształcenia Niemiec w demokratyczne, zjednoczone i pokojowe państwo.

Budownictwo pokojowe

Sejm uchwała Plan Sześćioletni. W-wa 1951 KiW s. 269.

Książka zawiera przemówienia sejmowe: S. Jędrychowski — Realizacja Planu Sześćioletniego zadaniem wszystkich sił narodu, F. Blinowski — Przejdziemy zwycięsko etap Planu Sześćioletniego, H. Minc — Ustawa o Planie Sześćioletnim nowym Manifestem Lipcowym. Ponadto w książce znajdują się głosy z dyskusji sejmowej nad projektem ustawy o sześćioletnim planie rozwoju gospodarczego i budowy podstaw socjalizmu oraz tekst ustawy o sześćioletnim planie rozwoju gospodarczego i podstaw socjalizmu na lata 1950 — 1955 uchwalonej przez Sejm Ustawodawczy R. P. dnia 21 lipca 1950 roku.

JAWORSKI K. *Plan 6-letni budownictwa.* W-wa 1950 „Czytelnik“ s. 76.

Obraz zadań Planu 6-letniego w zakresie budownictwa przemysłowego, mieszkaniowego, wiejskiego i odbudowy stolicy. Wstęp omawia podstawy planowania socjalistycznego i wytyczne Planu 6-letniego.

Kobiety nowej Polski. W-wa 1951 KiW s. 226.

Opowiadania zawierające kilkanaście sylwetek przodowniczek i racjonalizatorek w różnych dziedzinach pracy.

BARANOWICZ J. *Spółdzielnia nad zieloną wodą.* W-wa 1950 KiW s. 46.

Opowiadania z życia spółdzielni produkcyjnej na ziemiach zachodnich.

BARTELSKI L. *Ludzie z za rzeki.* W-wa 1951 PIW. s. 278.

Powieść daje obraz wsi w powiecie pułtuskim w latach 1945—49.

BONIECKA M. *Nad wielkim zalewem.* W-wa 1950 s. 185.

Powieść jest historią rozwoju spółdzielni rybackiej nad Zalewem Szczecińskim oraz walki przeciw wyzyskowi bogatych rybaków, posiadających własne kutry. Na tym tle zobrazowany jest przełom, który dokonuje się w starym pokoleniu rybaków.

ŚCIBOR - RYLSKI A. *Węgiel.* W-wa 1950 KiW s. 294.

Żywa i zajmująca powieść z życia górników w kopalni na Górnym Śląsku (1949 r.) daje obraz rosnącego nowego życia. W sposób niezwykle sugestywny ukazuje autor metody jakimi się posługuje dyrektor, były robotnik Zabrza, w walce o podniesienie wydajności i ukrócenie bumelantstwa. Autor poświęcił książkę pamięci Wincentego Pstrowskiego, który — jak stwierdza — nauczył go rozumieć prawdę górniczego życia.

ŻEŚLAWSKI W. *Mirków ruszył*. W-wa 1950 „Czytelnik“ s. 202.

Autor, syn małorolnego chłopa, obecnie dyrektor Zakładów Papierniczych w Jeziornie, osnuł swą powieść na tle życia fabryki papieru w Mirkowie. Opisuje jak robotnicy dzięki ogromnemu wkładowi pracy i poświęceniu uruchomili zniszczoną przez hitlerowców fabrykę. Była to praca i walka, gdyż przy odbudowie fabryki trzeba było nie tylko pokonywać przeszkody natury materialnej, ale i zwalczać dywersję dawnych właścicieli Mirkowa.

BOJKO A. *Sowchoz „Gigant“*. W-wa 1950 PIWR s. 167.

Przystępnie napisana historia powstania i rozwoju największego radzieckiego sowchozu.

CATHALA J. *Cztery lata zwycięstw socjalizmu i obozu pokoju*. W-wa 1950 KiW s. 45.

Przegląd osiągnięć Związku Radzieckiego na odcinku budowy komunizmu wewnątrz kraju i w zakresie utrwalenia pokoju w stosunkach międzynarodowych.

RUSAKOW K. *Kołchoz im. Włodzimierza Iljicza*. W-wa 1950 PIWR s. 150.

Opis rozwoju przodującego kołchozu w ciągu 20 lat jego istnienia. Książka może być pożytecznym informatorem dla pracowników naszych spółdzielni produkcyjnych.

Wielkie budowle komunizmu. W-wa 1951 KiW s. 71.

W chwili, gdy podżegacze wojenni usiłują rozpętać nową wojnę światową, naród radziecki przystępuje do urzeczywistnienia wielkiego stalinowskiego planu przekształcenia przyrody, przeciwstawiając imperialistycznej wojennej polityce anglosasów zdecydowaną wolę utrzymania pokoju. Broszura mówi właśnie o tych wielkich planach i możliwościach ich realizacji.

AMADO JORGE. *Albania radosna*. W-wa 1950 „Czytelnik“ s. 70.

Znakomity pisarz brazylijski po pobycie na Narodowym Kongresie Pokoju w Tiranie ukazuje obraz wyzwolonej Albanii. W ciepłych i serdecznych słowach wyraża podziw dla dzielnego narodu, który z pogodą i radością buduje nowe życie w swej pięknej ojczyźnie. Porywająca książka o dużych walorach artystycznych.

Skarb. W-wa 1951 Min. Obrony Narodowej s. 119. Biblioteka Żołnierza.

Opowiadania kilku współczesnych pisarzy bułgarskich odzwierciedlają etapy ciężkiej drogi, jaką przebył naród bułgarski w walce o wyzwolenie społeczne i polityczne. W opowiadaniach tych znalazła też wyraz miłość, jaką lud bułgarski otacza armię radziecką, która przyniosła mu upragnioną wolność.

KONSTANTINOW F. T. *Bułgarska Republika Ludowa na drodze do socjalizmu*. W-wa 1950 KiW s. 49.

Krótką, popularną broszurą daje obraz zmian w życiu społecznym, politycznym i gospodarczym powojennej Bułgarii, kraju, który podobnie jak my w walce i trudzie buduje nowy ustrój.

KUBIATOWICZ L. *Węgierska Republika Ludowa*. W-wa 1950 „Czytelnik“ s. 70. Biblioteczka Towarzystwa Wiedzy Powszechnej.

Zarys historyczny Węgier i ich obraz współczesny.

PIETRUSZOW A. *Przeobrażenie rolnictwa w krajach demokracji ludowej*. W-wa 1950 Polgos s. 28.

Autor, po omówieniu znaczenia reformy rolnej, przedstawia obecne drogi rozwojowe produkcji rolnej i przemiany społeczne wsi zmierzającej do socjalizmu w krajach Demokracji Ludowej.

Historia ruchu robotniczego i chłopskiego

BARANOWSKI B. *Powstanie Kostki Napierskiego 1651 r.* W-wa 1951 „Prasa Wojskowa“ s. 86.

Interesująca ta książka demaskuje przemilczenia historii burżuazyjnej roztaczając przed czytelnikiem niezwykle sugestywny obraz powstania i przebiegu ruchów chłopskich na terenie ziem polskich w epoce feudalizmu. Punktem szczytowym narastającej walki chłopu polskiego w tym okresie było powstanie chłopskie na Podhalu pod wodzą Aleksandra Kostki Napierskiego. Książka wykazuje, że pomimo małego uświadomienia klasowego, istniała już i w tej epoce solidarność między bezliźnie wyzyskiwanym chłopem i robotnikiem zatrudnionym w kopalniach.

GERMAN J. *Opowiadania o Feliksie Dzierżyńskim*. W-wa 1950 „Prasa Wojskowa“ s. 162 „Biblioteka Żołnierza“.

Są to fragmenty z książki Germana o tym samym tytule. Wyłania się z nich plastycznie postać Dzierżyńskiego, bojowego rewolucjonisty i człowieka wielkiego charakteru.

GOŁUBOW S. *Narodziny epoki*. W-wa 1950 „Czytelnik“ s. 612.

Powieść historyczna pisarza radzieckiego o Rosji carskiej stojącej u progu rewolucji. Akcja doprowadzona jest do wybuchu pierwszej wojny światowej. Autor opisuje szeroko i wnikliwie stosunki społeczne, gospodarcze i obyczajowe w tym okresie, maluje po mistrzowsku atmosferę narastania fali rewolucyjnej. Książka napisana bardzo ciekawie, o wysokim poziomie artystycznym, ukazuje nam żywe postacie ze wszystkich klas społecznych.

Julian Marchlewski. W-wa 1950 KiW s. 153.

Życiorys wybitnego działacza polskiego i międzynarodowego ruchu robotniczego.

KOWALCZYK J. *Marceli Nowotko — bojownik o wolność narodu*. W-wa 1950 „Czytelnik“ s. 30. Mała Biblioteczka Towarzystwa Wiedzy Powszechnej.

Broszura przedstawia życie i działalność pierwszego sekretarza Polskiej Partii Robotniczej.

LUKSEMBURG RÓŻA. *Rok 1905*. Wybór artykułów. W-wa 1951 KiW s. 95.

Zbiór artykułów zamieszczonych przez Różę Luksemburg w polskiej i niemieckiej prasie socjal - demokratycznej. Wstęp zawiera krótki życiorys i charakterystykę rewolucyjnej działalności autorki.

PIECK W. *W walce o nowe Niemcy*. W-wa 1950 KiW s. 356.

Książka niezmiernie ważna dla zrozumienia w jaki sposób powstały nowe Niemcy. Zawiera życiorys W. Piecka oraz jego prace dotyczące historii komunistycznej Partii Niemiec, walki z faszyzmem i budowy Niemiec Demokratycznych.

1 Maj 1890 — 1950. W-wa 1950 KiW s. 31.

Broszura została wydana w związku z zesztorocznym dniem Święta 1 Maja. Omawia ona drogę przebytą przez polską klasę robotniczą w ciągu 60 lat. Słupami wyznaczającymi ją były obchody 1-szomajowe. Poza tym broszura obejmuje następujące zagadnienia omówione w poszczególnych rozdziałach: Wywalczymy trwałą pokój. Wykonamy Plan 1950. Podniesiemy siłę państwa ludowego. Kadry decydują o wszystkim.

RYDZEWSKA N. *Ludzie z węgla*. W-wa 1950 KiW s. 221.

Powieść z życia górników polskich we Francji z lat 30-tych naszego stulecia. Interesująca i łatwa daje obraz ciężkich warunków pracy w kopalniach, walki z wyzyskiem ekonomicznym i uciskiem politycznym.

THOREZ M. *Marsylianka. Międzynarodówka*. W-wa 1950 „Czytelnik“ s. 21.

Dwa przemówienia Thoreza: jedno — wygłoszone przed pomnikiem Rouget de Lisle, sławnego twórcy Marsylianki, drugie — 1950 roku ku czci Pierre Degeytera niezapomnianego twórcy melodii Międzynarodówki. Przytoczone wiersze W. Hugo, E. Pottiera przełożył J. Tuwim.

WARYŃSKA M. *Ludzie czerwonej Woli*. W-wa 1950 KiW s. 60.

Opowieść o ludziach twardej bojowej pracy okresu międzywojennego, bohaterach - robotnikach (Hibner, Kniewski, Rutkowski i Botwin), którzy zginęli w roku 1925 w walce o urzeczywistnienie socjalizmu.

WERFEL R. *Pamięci Marcina Kasprzaka*. W-wa 1950 KiW s. 23.

Broszura mówi o życiu bohaterskiego robotnika, który przed 45 laty został stracony przez carat. Całe swe życie poświęcił on walce z kapitalizmem.

WOROSZYLSKI W. *Mazur kajdaniarski* — opowieść o pierwszej socjalno - rewolucyjnej partii „Proletariat“. W-wa 1951 Min. Obrony Narodowej s. 144. Biblioteka Żołnierza.

W krótkich, zwartych, barwnie i żywo pisanych rozdziałach autor kreśli sylwetki robotników i studentów warszawskich — pierwszych działaczy partii „Proletariat“. Przedstawia różne środowiska ówczesne, począwszy od hal fabrycznych i mieszkań robotniczych, aż do fabrykanckich pałaców i gabinetów dygnitarzy policyjnych.

* * *

Zwracamy uwagę na dwie pozycje z Biblioteki Szkolenia Partyjnego:

Jak walczyli i zwyciężali robotnicy i chłopi w Polsce? W-wa 1950 KiW s. 63.

Jak walczyli i zwyciężali robotnicy i chłopi w Rosji? W-wa 1950 KiW s. 44.

Książki dla dzieci

BRZECHWA J. *Kanato*. W-wa 1949 „Czytelnik“ s. 31.

Książeczka dla najmłodszych. W sposób łatwy i przystępny autor zbliża małych czytelników do zagadnień Planu 6-letniego (do 6 lat).

GRODZIENSKA W. *Maszynowe wróżki*. W-wa 1950 „Nasza Księgarnia“ s. 55.

Bajki dla dzieci o tematyce współczesnej. Dwaj przyjaciele, w wędrówce po mieście i wsi, poznają twórczą pracę robotników i nabierają dla niej szacunku. Zakończenie przedstawia obchód 1-go Maja. (6—7 lat).

JANCZARSKI C. *Wspólna sprawa*. W-wa 1950 „Nasza Księgarnia“ s. 34.

Książeczka porusza zagadnienia walki o pokój, braterstwa ludów, oraz odbudowy i przodownictwa pracy. Większość wierszy poświęcona jest nowej Warszawie. (Mariensztat, Trasa W—Z). (6—8 lat).

Kongres dzieci pod redakcją W. Grodzieńskiej. W-wa. Główny Komitet Obywatelski Obchodu Międzynarodowego Dnia Dziecka w Polsce, s. 32.

Trzydzieści wierszy różnych poetów o pokoju. (6—8 lat).

KRZEMIENIECKA L. *Warszawska piosenka*. W-wa 1949 „Nasza Księgarnia“ s. 31.

Autorka ukazuje dzieciom wysiłek polskiego robotnika, odbudowującego swoją stolicę (6—8 lat).

OSTROMĘCKI B. *Domy nad Wisłą*. W-wa 1950 KiW s. 252.

Interesująca współczesna powieść dla starszej młodzieży, której tłem jest budowa osiedla mieszkaniowego w Warszawie, a bohaterem siedemnastoletni chłopiec pracujący na budowie. (14—16 lat).

OSTROMĘCKI B. *Nasza droga*. W-wa 1950 KiW s. 14, Biblioteczka dla dzieci.

Gromadka dzieci w związku ze Świętem 1-majowym podejmuje zobowiązanie uporządkowania błotnistej drogi wiodącej do huty. Dzieci w pełni realizują postawione sobie zadanie. (6—8 lat).

STĘPNIOWA J. *Pietrek będzie budowniczym*. W-wa 1950 KiW s. 102.

Książka porusza zagadnienia planowania, a w szczególności Planu 6-letniego, wplecione zręcznie w przeżycia małego Pietrka, ucznia szóstej klasy. (13—15 lat).

SZELBURG - ZAREMBINA E. *Jedzie traktor*. W-wa 1949 „Nasza Księgarnia“ s. 30.

Pięknie przedstawiony moment przybycia do wsi traktora, który odtąd służyć będzie całej gromadzie. (6—8 lat).

SZELBURG - ZAREMBINA E. *Śladami gołębi*. W-wa 1950 „Prasa Wojskowa“ s. 90.

Opowiadanie o udziale dzieci różnych krajów świata w walce o pokój i w pracy pokojowej w Związku Radzieckim oraz w Krajach Demokracji Ludowej. (6—8 lat).

SZPALSKI K., ZAŁUCKI M. *O dwunastu krukach i białym gołębku*. W-wa 1950 „Nasza Księgarnia“ s. 46.

Opowiadanie o chłopcu, który wyrusza na poszukiwanie gołębia pokoju. W drodze dowiaduje się od kruków, że gołąb ma być zgładzony i postanawia go uratować, co mu się też udaje. Książeczka w łatwy sposób uprzytamnia dziecku całe zło tkwiące w wojnie i radość jaką niesie trwały pokój (9—12 lat).

TROPACZYŃSKA - OGARKOWA W. *I my walczyliśmy o pokój*. Patrz recenzja w Nr 2/51 „Poradnika Bibliotekarza“.

WORONKOWA L. *W spalonej wiosce*. W-wa 1950 „Czytelnik“ s. 138.

Opowiadanie o odbudowie zniszczonego przez hitlerowców kołchozu. Ciekawie przedstawiony jest udział kolektywu dziecięcego w tej budowie. (9—12 lat).

Wymienione powyżej książki wraz z innymi, które biblioteka posiada, posłużyć mogą do urządzenia wystaw w bibliotece. Pożądane jest również aby uwzględnić przy organizowaniu wystawy osiągnięcia

bibliotek (porównanie liczbowe czytelników i liczby posiadanych tomów w księgozbiornie w 1945 r. i następnych latach; planowany rozwój działalności biblioteki do 1955 roku; ilustracja form pracy z czytelnikiem: plakaty i albumy tematyczne). W miarę możliwości należy wywiesić na wystawie portrety przodowników czytelnictwa.

W dniu 1-go Maja biblioteka winna przybrać wygląd świąteczny. Lokal należy udekorować i przyozdobić flagami i kwiatami, a pomyślowość bibliotekarza i jego poczucie estetyczne pomogą mu nadać lokalowi biblioteki wygląd dostosowany do powagi chwili. Zwracamy uwagę na możliwości wykorzystania okien dla urządzenia tam wystaw oraz na potrzebę zewnętrznego udekorowania budynku. Hasła zamieszczane mogą mieć charakter ogólnopolityczny lub też oświatowy z podkreśleniem roli książki w wychowaniu socjalistycznym.

Z haseł ogólnopolitycznych można zastosować na przykład:

SZTANDARY 1-MAJOWE — SZTANDARY POKOJU.

Hasła związane tematycznie z książką i biblioteką:

KSIĄŻKA POMOŻE NAM WYKONAĆ PLAN 6-CIOLETNI.

*KSIĄŻKA WYCHOWUJE i UCZY BUDOWNICZYCH
SOCJALIZMU.*

*POLSKA SOCJALISTYCZNA UDOSTĘPNIĄ KSIĄŻKI
SZEROKIM MASOM.*

BIBLIOTEKA SZKOŁĄ NOWEGO CZŁOWIEKA.

KSIĄŻKA ZBLIŻA i JEDNOCZY MŁODZIEŻ CAŁEGO ŚWIATA.

KSIĄŻKA UCZY WALCZYĆ I ZWYCIĘŻAĆ.

KSIĄŻKA UCZY BUDOWAĆ.

W okresie tym mogą być również przydatne wypowiedzi wielkich myślicieli, uczonych, pisarzy i działaczy o książce i jej znaczeniu. Niektóre z nich podajemy poniżej:

„Rozsądna organizacja pracy oświatowej mierzy się tym, ile książek wypożycza się czytelnikom do domu i jakie udogodnienia stwarza się dla większości ludności“ (W. I. Lenin).

„Stan bibliotekarstwa uważał Lenin za jeden ze wskaźników kulturalnego poziomu kraju“ (N. Krupka).

„Im bardziej człek zagłębia się w naukę, tym lepiej wie, ile mu brakuje“ (Jędrzej Śniadecki).

Ważniejsze recenzje i artykuły ogólne o literaturze za okres od 15.II do 15.III.1951 r.

Artykuły ogólne.

- Borowski T. Pisarz w terenie „Nowa Kult.“ Nr 7 s. 1.
 Cyrzyk L. Literatura Chin Ludowych, „Życie Liter.“ Nr 3 s. 5.
 Jermiłow W. Nowe w życiu i literaturze, „Lit. Radz.“(*) Nr 2 s. 131-137.
 Matuszewski R. Proza polska 1950, „Życie Liter.“ Nr 2 s. 1.
 Siekierska J. Lenin o literaturze, „Tryb. Ludu“ Nr 57 s. 3.
 Szpakowicz A. W 25-lecie „Zagadnień leninizmu J. W. Stalina“, „Tryb. Ludu“ Nr 58 s. 3.
 Tregub S. Majakowski w walce o pokój, „Nowa Kult.“ Nr 10 s. 4.
 Wielka Encyklopedia Radziecka, wydanie 2, omówił Hawiński J., „Nowa Kult.“ Nr 7 s. 4.
 Żółkiewski S. Młody Mickiewicz, „Życie Liter.“ Nr 2 s. 5.
 Żółkiewski S. Od „Dziadów“ do „Wallenroda“, „Życie Liter.“ Nr 3 s. 3.

Recenzje.

- Bortnowski W. O powstaniu krakowskim 1946, „Życie Liter.“ Nr 3 s. 14.
 Boy Żeleński T. Boy o Balzacu, rec. Zimand R., „Nowa Kult.“ Nr 8 s. 10.
 Brzostowska J. Bezrobotni Warszawy, rec. Rybicka H., „Wieś“ Nr 8 s. 7.
 Brzoza J. Budowali gmach, rec. Bilip W., „Wieś“ Nr 8 s. 7.
 Cachin M. Balzac, rec. Zimand R. „Nowa Kult.“ Nr 8 s. 10.
 Cvirka P. Ziemia żywicielka, rec. Pudłówna J., „Wieś“ Nr 10 s. 7.
 Czyszkow B. Generał armii, „Życie Liter.“ Nr 3 s. 14.
 Defoe D. Dola i niedola sławnej Moll Flanders, „Życie Liter.“ Nr 3 s. 14.
 Fiodorow A. Podziemny Komitet Obwodowy działa, rec. Preger J., „Nowa Kult.“ Nr 9 s. 4.
 Gałą J. W rodzinie Lebiędów, rec. Żabicki Z., „Wieś“ Nr 9 s. 3.
 Gołubow S. Narodziny epoki, rec. Dudziński B., „Nowa Kult.“ Nr 7 s. 8.
 Grossman W. Stiepan Kołczugin, rec. Breza H., „Wieś“ Nr 9, s. 5.
 Infeld L. Wybrańcy bogów, rec. Greniewski L., „Twórcz.“ Nr 3 s. 167—170.
 Jorge Amado. Drogi głodu. (Seara Vermelha), rec. Oesterloef W., „Wieś“ Nr 11 s. 3.

---

*) Literatura Radziecka.

- Kalinczenko A. Paschale, rec. Dudziński B. „Nowa Kult.“ Nr 9 s. 9.
 Kalinin M. O wychowaniu komunistycznym, rec. Fritzhand M. „Nowa Kult.“ Nr 7 s. 2.
 Laszko M. Opowiadania, „Życie Liter.“ Nr 2 s. 14.
 Łobaczewska S. Karol Szymanowski, „Życie Liter.“ Nr 3 s. 14.
 Machejek W. Chłopcy z lasu, rec. Maciejewski J., „Wies“ Nr 9 s. 3.
 Makarenko A. Książka dla rodziców, rec. Pietrasieński Z. „Nowa Kult.“ Nr 8, s. 2.
 Morgan C. Zatrute ziarno, „Życie Liter.“ Nr 2 s. 14.
 Podkowiński M. Nowe Niemcy, rec. Szenic S., „Nowa Kult.“ Nr 7 s. 8.
 Riaboklacz I. Maksym w kołchozie „Zorza“, rec. Żabikówna H., „Wies“ Nr 12 s. 7.
 Sakse A. W górę, rec. Borkowska B., „Nowa Kult.“ Nr 9 s. 9.
 Sołtykow - Szczedrin M. Kukły i ludzie, rec. Susuł J., „Życie Liter.“ Nr 2 s. 10.
 Sołtykow - Szczedrin M. Państwo Gołowiewowie, rec. Susuł J., „Życie Liter.“ Nr 2 s. 10.
 Scibor - Rylski A. Węgiel, rec. Lasota G., „Nowa Kult.“ Nr 9 s. 3.
 Trawen T. Jarmark Św. Caralampio, rec. Ingot M., „Wies“ Nr 11 s. 3.
 Tuwim J. Wybór poezji, rec. Sandauer A., „Twórcz.“ Nr 3 s. 156—161.
 Willis Łacis. Nawałnica, rec. Bartoszewicz A., „Wies“ Nr 10 s. 7.
 Wygodzki S. Nawałnica, „Życie Liter.“ Nr 3 s. 14.
 Wyka K. Legenda i prawda „Wesela“, „Życie Liter.“ Nr 3 s. 14.
 Zweig S. Balzac, rec. Zimand R., „Nowa Kult.“ Nr 8 s. 10.
 Żesławski W. Mirków ruszył, rec. Putrament J., „Tryb. Ludu“ Nr 59 s. 6.

I N F O R M A T O R

PODRĘCZNIK BIBLIOTEKARSKI *)

Ukazał się na półkach księgarskich nowy podręcznik w opracowaniu Julii Millerowej, wydany przez Związek Bibliotekarzy i Archiwistów Polskich, jako piąty tomik „Biblioteczki Podręcznej Bibliotekarza“. Podręcznik zawiera 55 stron tekstu i omawia w skrócie szereg ważnych zagadnień z zakresu pracy bibliotekarza jak: lokal biblioteki, gromadzenie książek, technika przyjmowania wpływów, inwentaryzowanie książek, klasyfikacja księgozbioru, ustawianie książek na półkach, ich wypożyczanie, sprawy czytelników i księgozbioru podręcznego, statystyki i regulaminu bibliotecznego. Najszerzej jest omówio-

*) Millerowa J. Krótki podręcznik bibliotekarski. Wyd. 2 uzup. W-wa 1950. ZBiAP s. 87. „Biblioteczka Podręczna Bibliotekarza“ Nr 5.

na sprawa katalogowania książek, (katalog alfabetyczny, systematyczny — dziesiętny, przedmiotowy, zagadnieniowy, tytułowy, topograficzny). Uzupełnieniem książki są podręczne tablice klasyfikacji dziesiętnej wraz ze skorowidzem oraz wzory druków bibliotecznych.

Podręcznik daje bibliotekarzowi szereg pożytecznych wiadomości, jednak ze względu na zwięzłość ujęcia, nie naświetla dostatecznie poruszonych zagadnień. Witając z uznaniem ukazanie się tak dawno oczekiwanej publikacji, podkreślamy potrzebę dalszych, bardziej wyczerpujących opracowań w tym zakresie.

REJESTRACJA I SPRAWOZDAWCZOŚĆ BIBLIOTEK

Przypominamy, że wszystkie biblioteki posiadające co najmniej 50-tomowe księgozbiory, z wyjątkiem bibliotek przy urzędach i jednostkach wojskowych, obowiązane są corocznie przysyłać do właściwego terytorialnie Wydziału Oświaty Prezydium Powiatowej lub Miejskiej Rady Narodowej sprawozdanie za ubiegły rok kalendarzowy na drukach kwestionariuszy sprawozdawczo-statystycznych, które można otrzymać w Wydziale Oświaty.

Nie wypełniają kwestionariuszy jedynie punkty biblioteczne, ponieważ dane ich dotyczące podają biblioteki, od których otrzymują książki.

Każda biblioteka musi pamiętać, że sprawozdawczość i statystyka są podstawą planowania. O znaczeniu sprawozdawczości i statystyki znajdują czytelnicy artykuł w Nr 1/51 „Poradnika Bibliotekarza“.

Biblioteki, które dotychczas nie dokonały rejestracji winny natychmiast zwrócić się do właściwych Wydziałów Oświaty po karty rejestracyjne, a po dokonaniu rejestracji — otrzymać odpowiednie zaświadczenie.

W wypadku stwierdzenia, że kierownik biblioteki nie spełnił ustawowego obowiązku wynikającego z art. 5 p. 1 i 4 dekr. o bibliotekach i opiece nad zbiorami bibliotecznymi z dnia 17.IV.1946 r., Dz. U. R. P. Nr 26 z roku 1946, poz. 163, podlega karze aresztu do dwóch miesięcy lub grzywny do 600 złotych, albo obu tym karom łącznie.

Dla informacji przypominamy, że rozporządzenie Ministra Oświaty z dnia 24.I.1948 r. w sprawie rejestracji bibliotek i wypożyczalni książek oraz sprawozdań z ich działalności znajduje się w Dzienniku Ustaw R. P. Nr 5 z roku 1948, poz. 38.

DATY I WYDARZENIA

Podajemy wykaz ważniejszych dat i wydarzeń do wykorzystania w pracy bibliotecznej w miesiącu maju:

- 1.V. — Święto Pracy.
- 1.V.1889 — Uchwała Międzynarodowego Kongresu Socjalistów o świętowaniu dnia 1 Maja.
- 1.V.1890 — Pierwszy obchód święta robotniczego w zakładach warszawskich.
- 3.V.1794 — Konstytucja 3-go Maja.
- 5.V.1818 — Urodził się Karol Marks.
- 7.V.1794 — Ogłoszenie Uniwersału Połanieckiego.
- 9.V.1945 — Dzień Zwycięstwa. Zakończenie II Wojny Światowej.
- 14.V.1943 — Utworzenie w ZSRR Pierwszej Dywizji im. T. Kościuszki.
- 23.V.1871 — Śmierć dowódcy wojsk Komuny Paryskiej gen. Jarosława Dąbrowskiego.
- 24.V.1543 — Zmarł wielki astronom polski Mikołaj Kopernik.
- 26.V. — Dzień Matki.
- 29.V.1861 — Zgon Joachima Lelewela.

LISTY Z TERENU i ODPOWIEDZI REDAKCJI z powodu braku miejsca, podamy w następnym numerze.

Redaguje: Komitet Redakcyjny.

Wydawca: Związek Bibliotekarzy i Archiwistów Polskich.

Adres redakcji i administracji: Warszawa, Koszykowa 26.

Warunki prenumeraty: półrocznie 5 zł; rocznie 9 zł. Cena n-ru 90 gr.

Warunki prenumeraty zbiorowej do uzgodnienia z administracją.

Drukarnia Miejska, Klonowa 18. Dysp. 614—11.4.51—2 B-29807—18.000 egz.